

Kommunestyret

mandag 21.10.2019

Drift

Inntekter

Utgifter

Inntekter:

Rammeoverføring fra staten

Skatt og avgift på inntekt og formue

Øremerket tilskudd

Brukerbetaling

Gebyr

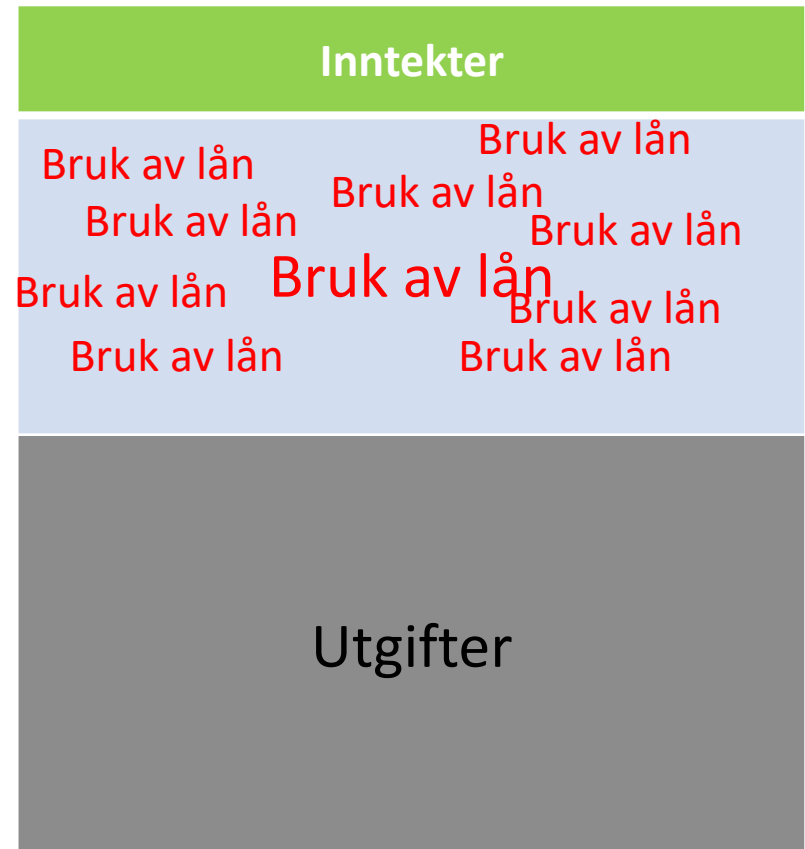
Kommunal eiendomsskatt

Drift

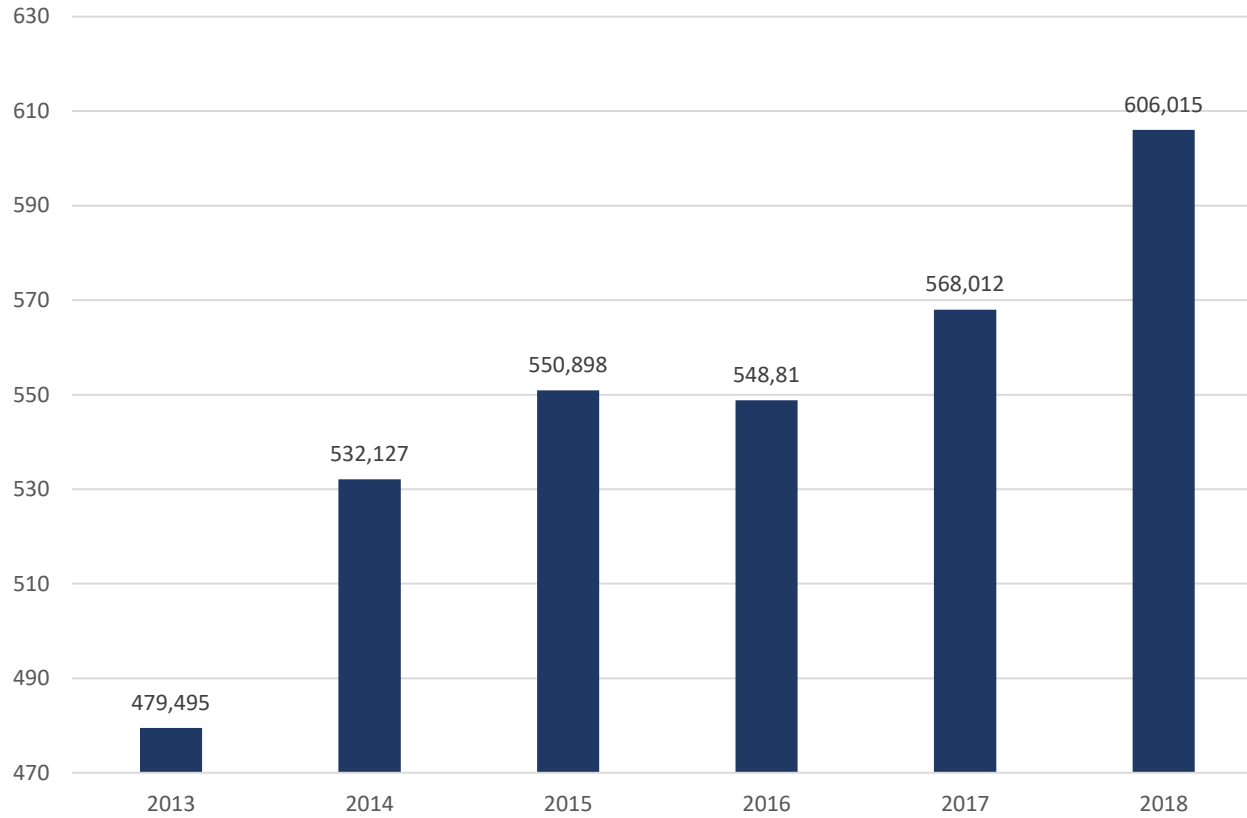

Investering

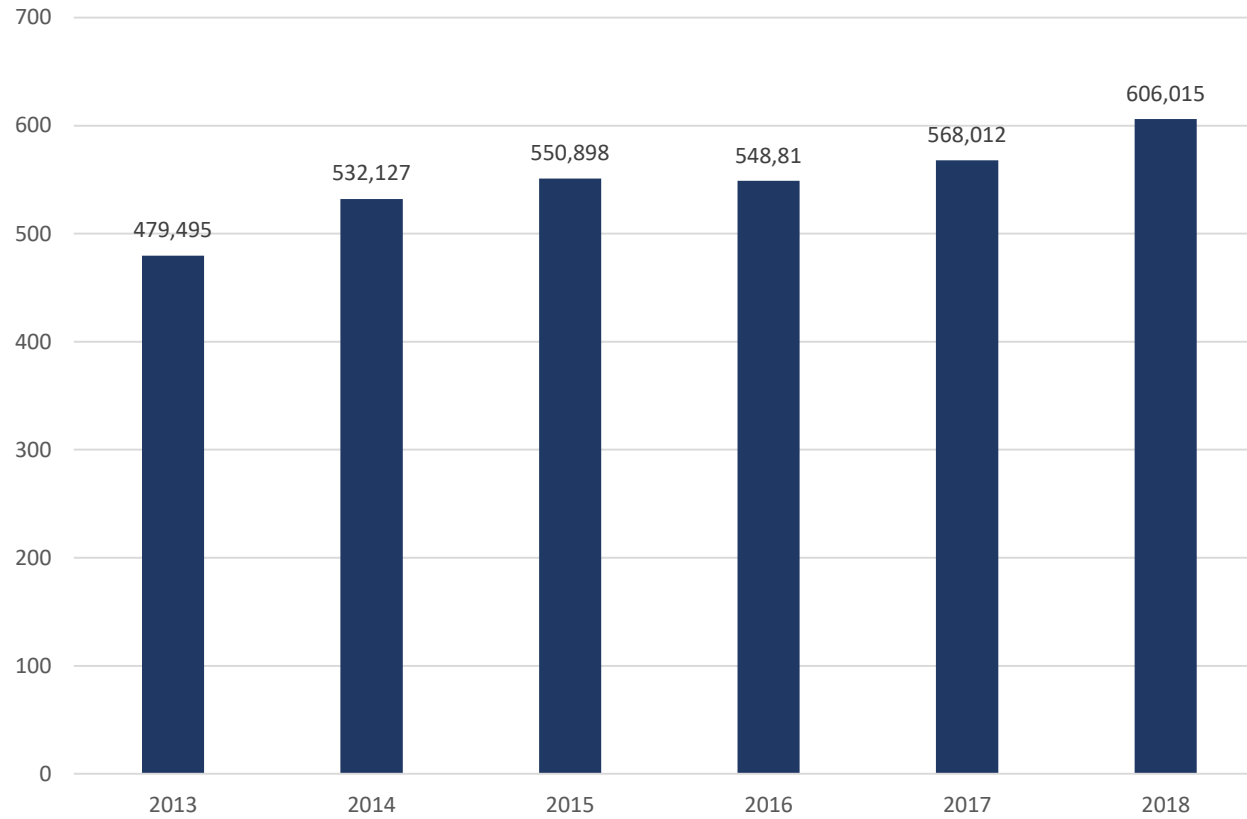

Utvikling lånegjeld

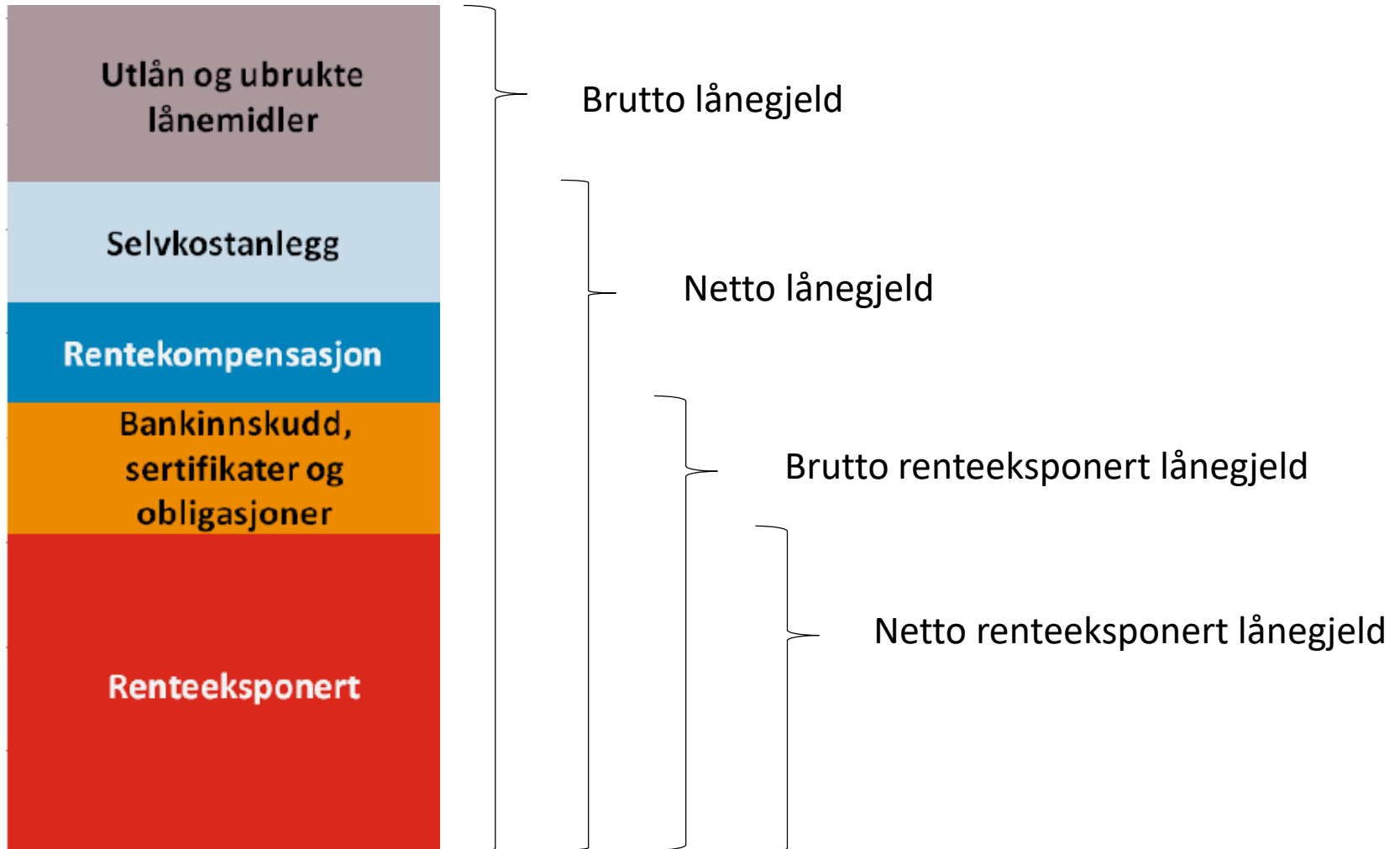

Utvikling lånegjeld

Renteeksponering

Kva er handlingsromet på låneopptak

- Låg lånegjeld i forhold til andre kommunar i MR
- Evne til å betjene lån/ Generasjonsprinsippet.
- ~~Kommunens og fylkeskommunens samlede lånegjeld skal avdras med like årlige avdrag. Gjenstående løpetid for kommunens samlede gjeldsbyrde kan ikke overstige den veide levetiden for kommunens eller fylkeskommunens anleggsmidler ved siste årsskifte.~~

§ 14-18. Avdrag på lån

Lån til formål som er nevnt i § 14-15 første og andre ledd og § 14-16, skal avdras årlig. Avdragene skal samlet være minst lik størrelsen på kommunens eller fylkeskommunens avskrivninger i regnskapsåret, justert for forholdet mellom størrelsen på lånegjelden og størrelsen på kommunens eller fylkeskommunens avskrivbare anleggsmidler. Justeringen etter andre punktum skal gjøres ut fra lånegjeldens og anleggsmidlenes bokførte verdi ved inngangen av regnskapsåret.

$$\frac{\text{Avskrivning}}{\text{Avskrivbare anleggsmidler}} \times \text{Lånegjeld}$$

Saksbehandling (§ 14-3)

- Dagens regler videreføres i ny lov
- Kommunestyret og fylkestinget skal selv vedta økonomiplanen og årsbudsjettet (delegeringsforbud), før årsskiftet
- Formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak
- Innstillingen skal ligge ute til alminnelig ettersyn i minst 14 dgr
- Økonomiplanen og årsbudsjettet skal oversendes til departementet (fylkesmannen)

§ 14-2. Kommunestyrets og fylkestingets plikter

Kommunestyret og fylkestinget skal selv vedta

- a) økonomiplanen og årsbudsjettet¹
- b) årsregnskapene og årsberetningene²
- c) finansielle måltall for utviklingen av kommunens eller fylkeskommunens økonomi
- d) regler for økonomiforvaltningen (økonomireglement)
- e) regler for finans- og gjeldsforvaltningen (finansreglement).

I kraft 1 jan 2020.

Finansielle måltall (§ 14-2)

- Politiske mål for hvordan kommunens økonomi skal utvikle seg
  - Måltall for netto driftsresultat, gjeldsgrad, disposisjonsfond etc.
  - Økonomiske handlingsregler – kommunens økonomiske politikk
  - Åpenhet og bevissthet om status og hva som skal til
  - Politisk forankring og eierskap
  - Måltallene må tilpasses den enkelte kommune, og være langsiktige
- De finansielle måltallene skal fungere som rammer for budsjettarbeidet, men måltallene er ikke bindende for budsjettet.
- Plikten til å vedta finansielle måltall løper fra 1.1.2020

For å sikre trygge og stabile økonomiske rammer, styres virksomhetene etter definerte økonomiske handlingsregler:

- Netto driftsresultat skal være minimum 1,75 % av driftsinntektene.
- Egenkapitalfinansieringen av ikke-rentable investeringer skal være minimum 25 %.
- Egenkapitalprosenten skal være minimum 10 %, og likviditetsgrad 1 på minimum 2.
- Disposisjonsfondet skal etableres på minimum xx % av brutto budsjett, om lag xx(x) mill. kroner.

MÅL OG RESULTATSTYRING

Resultatgrenser: ● Ønsket resultat ● Akseptabelt resultat ● Uakseptabelt resultat

GJENNOMGÅENDE MÅLEKORT - FOKUSOMRÅDE ØKONOMI						
Hovedmål - God økonomistyring og godt økonomisk handlingsrom						
Suksessfaktor (delmål)	Måleindikator	Resultatkrav	Resultat 2015	Resultat 2016	Resultat 2017	Endring fra sist måling
Godt økonomisk handlingsrom	Netto driftsresultat	1,75 %	0,5 %	3,43 %	1,0 %	↓
	Langsiktig gjeld i forhold til brutto driftsinntekter	Reduksjon	Økning	Økning	Økning	-
	Egen finansiering av investeringer	25 %	13,8 %	19,2 %	14,3 %	↓
	Likviditetsgrad 1	2,0 %	1,32 %	1,42 %	0,90 %	↑
	Egenkapitalprosent	10 %	5,06 %	2,74 %	6,41 %	↓
	Gjeldsgrad	25 %	18,75 %	35,53 %	14,60 %	↓
God økonomistyring	Rammeområdene - avvik i forhold til budsjett	≥ 0 %	- 3,7 %	- 1,6 %		↓
	Avsetning disposisjonsfond - avvik i forhold til budsjett	0	- 24 928	0	- 6 356	↑
Effektiv tjenesteproduksjon	Andel utvalgte produktivetsindikatorer (KOSTRA) med bedre resultat enn K13 ¹⁾		-	-	-	

Økonomireglement (§ 14-2)

- Ny lov lovfester en plikt til å ha et økonomireglement
- Økonomireglementet må/bør gjennomgås
  - Er reglementet tilpasset ny lov og nye forskrifter
  - Kan reglementet bidra til mer langsiktig forvaltning?

§ 14-4. Økonomiplan og årsbudsjett

Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets eller fylkestingets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. De skal også vise utviklingen i kommunens eller fylkeskommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser. Vedtaket om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige.

Økonomiplanen skal deles inn i en driftsdel og en investeringsdel. Årsbudsjettet skal deles inn i et driftsbudsjett og et investeringsbudsjett og stilles opp på samme måte som økonomiplanen.

Økonomiplanen kan inngå i eller utgjøre kommuneplanens handlingsdel etter plan- og bygningsloven¹ § 11-1 fjerde ledd.

Departementet kan gi forskrift om bevilgningsoversikter, økonomiske oversikter og oversikter over utviklingen i gjeld.

§ 14-4. Økonomiplan og årsbudsjett

Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets eller fylkestingets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. De skal også vise utviklingen i kommunens eller fylkeskommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser. Vedtaket om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige.

Økonomiplanen skal deles inn i en driftsdel og en investeringsdel. Årsbudsjettet skal deles inn i et driftsbudsjett og et investeringsbudsjett og stilles opp på samme måte som økonomiplanen.

Økonomiplanen kan inngå i eller utgjøre kommuneplanens handlingsdel etter plan- og bygningsloven¹ § 11-1 fjerde ledd.

Departementet kan gi forskrift om bevilgningsoversikter, økonomiske oversikter og oversikter over utviklingen i gjeld.

I kraft 1 jan 2020.

¹ [Lov 27 juni 2008 nr. 71.](#)

Plan- og bygningslova

Kapittel 11. Kommuneplan

§ 11-1. *Kommuneplan*¹

Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel² med handlingsdel og arealdel.³

Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn.

Det kan utarbeides kommunedelplan for bestemte områder, temaer eller virksomhetsområder.

Kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. Økonomiplanen etter kommuneloven⁴ § 44 kan inngå i handlingsdelen.

Noen sentrale hensyn

- Økonomiplanen og budsjettet
  - finansiere de kommunale oppgavene
  - lokalpolitiske prioriteringer
  - forsvarlig økonomiforvaltning
  - ivareta lokalpolitisk økonomisk handlingsrom
- Kortsiktighet vs. langsiktighet
- Ny lov fremhever betydningen av langsiktighet, og kommunenes eget ansvar for dette

Budsjettstyring (§ 14-5)

- Ny lov bygger videre på dagens system
- Kommunestyret skal endre årsbudsjettet når det er nødvendig for å oppfylle lovens krav om realisme og balanse
- Kommunedirektøren skal minst to ganger i året rapportere til kommunestyret om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet. Hvis utviklingen tilsier vesentlige avvik, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årsbudsjettet
- **Nytt for oppfølgingen av 2020-budsjettet for 2020:** Hvis årsregnskapet legges fram med et merforbruk, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årets budsjett, og saken skal behandles av kommunestyret senest 30. juni

- Avskrivninger – avskrivning over utnyttbar levetid og ikke over fastsatt maksimal levetid, åpnes for dekomponering
  - Dette innebærer at avskrivningstiden skal fastsettes etter en konkret vurdering og ikke etter en fast sjablong
  - Avskrivningen av en eiendel skal være planmessig, men ikke nødvendigvis lineær.
  - Men maksimale avskrivningstider som tilsvarer dagens sjablonger, med enkelte justeringer
  - Nye avskrivningsregler gjelder kun for nye eiendeler. Eksisterende eiendeler avskrives etter allerede påbegynt avskrivningsplan

Kapittel 5. Obligatoriske oppstillinger og opplysninger i økonomiplanen, årsbudsjettet og årsregnskapet. Frister for oversendelse til departementet

§ 5-1. *Oppstillinger i økonomiplanen og årsbudsjettet*

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal inneholde oppstillingene som nevnt i § 5-4 til § 5-7. Oppstillingene etter § 5-4 til § 5-6 skal også vise beløp for det forrige budsjettåret og det sist vedtatte årsregnskapet.

Første ledd gjelder tilsvarende for innstillingene til vedtak om økonomiplan og årsbudsjett. Oppstillingen etter § 5-6 kan likevel utarbeides etter at økonomiplanen eller årsbudsjettet er vedtatt.

Trer i kraft 1 jan 2020.

§ 5-4. Bevilgningsoversikter – drift

Inntektene som ikke knytter seg til bestemte formål i økonomiplanens driftsdel, driftsbudsjettet og driftsregnskapet, og disponeringen av disse inntektene, skal stilles opp slik:

1. Rammetilskudd
2. Inntekts- og formuesskatt
3. Eiendomsskatt
4. Andre generelle driftsinntekter
5. Sum generelle driftsinntekter
6. Sum bevilgninger drift, netto
7. Avskrivninger
8. Sum netto driftsutgifter
9. Brutto driftsresultat
10. Renteinntekter
11. Utbytter
12. Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler
13. Renteutgifter
14. Avdrag på lån
15. Netto finansutgifter
16. Motpost avskrivninger
17. Netto driftsresultat

Disponering eller dekning av netto driftsresultat:

18. Overføring til investering
19. Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond
20. Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond
21. Dekning av tidligere års merforbruk
22. Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat
23. Fremført til inndeckning i senere år (merforbruk)

Første punktum er ikke til hinder for at renter og avdrag i stedet kan inngå i bevilgningene etter andre ledd. I økonomiplanen og årsbudsjettet kan postene 7 til 9 og 16 utelates.

Bevilgningene til de enkelte budsjettområdene i økonomiplanens driftsdel og driftsbudsjettet skal stilles opp i samsvar med det som er bestemt av det organet som har budsjettmyndigheten. Nettosummen av bevilgningene skal tilsvare beløpet på post 6 i oppstillingen etter første ledd.

	207 Driftsbudsjø	Buds(end)	Regnskap			
	2020/V:207	2019	2018	1% reduksjon	3% reduksjon	5% reduksjon
10 Kommunedirektøren	16 127 362	18 159 000	10 275 744	161 274	483 821	806 368
11 Økonomiavdelingen	5 648 692	6 509 000	6 637 599	56 487	169 461	282 435
12 Personalavdelingen	9 248 137	8 384 000	6 991 365	92 481	277 444	462 407
13 Politisk virksomhet	5 243 433	5 852 000	5 567 043	52 434	157 303	262 172
14 Service- og informasjonsavdelingen	19 318 949	20 222 000	14 909 017	193 189	579 568	965 947
15 Innvandrertjenesten	34 317 435	34 700 000	-14 669 066	343 174	1 029 523	1 715 872
16 PPT		-	-	-	-	-
17 IKT Orkide	-	-	-	-	-	-
18 Konesjonskraftinntekter	-6 000 000	-6 000 000	-6 000 000	-60 000	-180 000	-300 000
20 Grunnskoletjenesten	101 274 244	97 117 000	95 045 990	1 012 742	3 038 227	5 063 712
21 Barnehagetjenesten	54 229 526	51 649 546	52 097 413	542 295	1 626 886	2 711 476
30 Helse- og barnevernstjenesten	27 565 545	29 626 455	27 492 124	275 655	826 966	1 378 277
31 NAV	13 109 975	13 490 000	15 030 242	131 100	393 299	655 499
32 Pleie- og omsorgstjenesten	157 141 752	187 653 000	194 939 370	1 571 418	4 714 253	7 857 088
40 Plan, miljø- og næringstjenesten	7 856 047	7 915 000	7 742 779	78 560	235 681	392 802
50 Kulturtjenesten	17 600 193	17 316 000	18 280 055	176 002	528 006	880 010
60 Kommunalteknisk tjeneste	19 728 006	19 006 000	20 522 301	197 280	591 840	986 400
70 Eiendomstjenesten	35 442 301	33 631 000	29 397 696	354 423	1 063 269	1 772 115
TOTALT	517 882 357	545 230 000	484 259 673	5 178 516	15 535 548	25 892 580

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift

Inntektene, utgiftene, avsetningene og bruken av avsetninger i økonomiplanens driftsdel, driftsbudsjettet og driftsregnskapet, skal stilles opp etter art slik:

1. Rammetilskudd
2. Inntekts- og formuesskatt
3. Eiendomsskatt
4. Andre skatteinntekter
5. Andre overføringer og tilskudd fra staten
6. Overføringer og tilskudd fra andre
7. Brukerbetalinger
8. Salgs- og leieinntekter
9. Sum driftsinntekter
10. Lønnsutgifter
11. Sosiale utgifter
12. Kjøp av varer og tjenester
13. Overføringer og tilskudd til andre
14. Avskrivninger
15. Sum driftsutgifter
16. Brutto driftsresultat
17. Renteinntekter
18. Utbytter
19. Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler
20. Renteutgifter
21. Avdrag på lån
22. Netto finansutgifter
23. Motpost avskrivninger
24. Netto driftsresultat

SUNNDAL	Inngang!A1	2018	2019	2020	2021	2022	2023
SUNNDAL	1563						
<i>(år 2020-prisnivå i perioden 2021-2023)</i>					PROGNOSE		
1000 kr		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)		169 926	175 686	178 268	177 991	177 915	177 837
Utgiftsutjevningen		22 589	29 859	30 292	30 273	30 267	30 262
Overgangsordning - INGAR		2 958	-378	-383	-320	-284	-249
Saker særskilt ford (inkl. helsestasjon skolehelse og aravg)		1 363	1 510	5 869	7 050	8 659	10 267
Overgangsordning - kommuner som skal slås sammen		-	-	-	-	-	-
Korreksjon forsøksordninger barnevern og omsorgstjenester		-	-	-	-	-	-
Inndelingstilskudd/trekk Nannestad/Ullensaker		-	-	-	-	-	-
Nord-Norge-tilskudd/Namdalstilskudd		-	-	-	-	-	-
Storbytilskudd		-	-	-	-	-	-
Småkommunetillegg		-	-	-	-	-	-
Sør-Norge tilskudd (kommuner med over 3 200 innb)		8 947	9 187	9 459	9 453	9 453	9 453
Regionsentertilskudd		-	-	-	-	-	-
Veksttilskudd		-	-	-	-	-	-
Ordinært skjønn		570	1 830	430	430	430	430
Skjønn fra KRD - komp. bortfall veksttilskudd kommunesammenslåing				-	-		
Ekstra skjønn KMD inkl. ufrivillig alene kommuner, infrastruktur, retaksering prod.utsyr mv, bortfall eiendomsskatt		378	1 601				
produksjonsutstyr							
Budsjettvedtak Stortinget - saldering budsjett 2019			-275				
RNB 2019 - endringer i rammetilskudd			106				
Stortinget saldering budsjett 2018		52					
RNB 2018 og Nysaldering 2018		92					
Sum rammetilsk uten inntektsutj		206 875	219 126	223 935	224 877	226 440	228 000
Netto inntektsutjevning		6 336	7 962	8 307	8 307	8 307	8 307
Sum rammetilskudd		213 211	227 088	232 242	233 184	234 747	236 307
Rammetilskudd - endring i %			6,5	2,3	0,4	0,7	0,7
Skatt på formue og inntekt		203 672	207 136	209 765	209 765	209 765	209 765
Skatteinntekter - endring i %			1,70	1,27	-	-	-
Andre skatteinntekter (eiendomsskatt)		-	-	-	-	-	-
Sum skatt og rammetilskudd (sum budjet)		416 883	434 224	442 007	442 949	444 512	446 072

Andre data lagt inn i modellen sentralt (bør ikke endres av kommunen):		<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>
Endringer i RNB 2019							
- Kompensasjon merutgifter arbeidsavklaringspenger			106				
Uttrekk differensiert arbeidsgiveravgift		-	-				
Innlemming øremerket tilskudd økt lærertetthet/tidlig innsats				1 103	1 103	1 103	1 103
Helsestasjon og skolehelsetjenesten		971	1 095	1 121	1 121	1 121	1 121
Kompensasjon endring reglverk eiendomsskatt produ utstyr				3 217	4 825	6 434	8 042
Korreksjon barnevern - uttrekk Oslo		-	-	-	-	-	-

Vilkår for å ta opp lån (§ 14-14)

- Ny lov presiserer forutsetningene for å ta opp lån
- Lånet må være et lovlig låneformål
- Kan bare ta opp lån innenfor de rammene som kommunestyret selv har vedtatt (årsbudsjettet, finansreglementet), og til tiltak som har budsjetthjemmel
- Dokumentasjonsplikt overfor långiver
- Ugyldighetsregler

Hjemmel for å ta opp lån – KL 14-14

- Det kan bare tas opp lån etter
- § 14-15 første og andre ledd, § 14-16 og § 14-17 første ledd og til formål som har hjemmel i annen lov, hvis tiltaket har hjemmel i en bevilgning i investeringsbudsjettet

Lovlige låneformål (§ 14-15 til § 14-17)

- Det gjøres flere endringer i låneadgangen, som vil virke fra og med 1.1.2020.
- I budsjettet for 2020 kan det budsjetteres med lån etter ny lov, men selve låneopptakene må vente til 1.1.2020.
- Til og med 31.12.2019 kan det bare tas opp lån etter dagens lov
- Adgangen til å ta opp lån til egne investeringer videreføres
- **Fra og med 1.1.2020** kan det også tas opp lån til kjøp av aksjene i single-purpose eiendomsselskap (lysbilde 22)
- Adgangen til å etablere driftskreditt videreføres

Lovlige låneformål (forts.)

- **Fra og med 1.1.2020** kan det også tas opp lån til andres investeringer, men bare i visse tilfeller
- Adgangen til å ta opp lån til å innfri garantiansvar videreføres, men bare hvis garantien er gitt som en kausjon
- Adgangen til å opp lån til videreutlån videreføres som i dag, men
  - kommunens låntaker kan ikke drive næringsvirksomhet
  - og utlånet kan ikke innebære en vesentlig økonomisk risiko (**nytt**)

Lovlige låneformål (forts.)

- ....og utlånet kan ikke innebære en vesentlig økonomisk risiko (nytt)
- Begrepet vesentlig økonomisk risiko må ifølge utvalget også forstås slik at det skal være en høy terskel for å kunne yte formidlingslån når sannsynligheten for tap er stor, selv om beløpet er mindre. Utvalget bak ny kommunelov viser her til at støtte i form av formidlingslån som i realiteten er å betrakte som (utsatte) tilskudd, bør gis som direkte tilskudd (se innstillingsdokumentet side 58)
- Departementets vurdering er at det i risikovurderingen også må legges vekt på kommunens evne til å håndtere et eventuelt tap. Dersom et eventuelt mislighold vurderes bare å få meget beskjedne konsekvenser for kommunens økonomi og for kommunens kjerneoppgaver, for eksempel ved at det er snakk om et lite lånebeløp, anses ikke dette å innebære vesentlig økonomisk risiko. Departementets vurdering av hvordan vesentlig økonomisk risiko skal forstås, skiller seg på akkurat dette punktet noe fra utvalgets forståelse (se innstillingsdokumentet side 60)

Lån til egne investeringer (§ 14-15 første ledd)

- Kommuner og fylkeskommuner kan ta opp lån for å finansiere investeringer i varige driftsmidler som skal eies av kommunen eller fylkeskommunen selv
- Men:
  - Det kan ikke tas opp lån for den delen av anskaffelseskost som blir kompensert etter merverdiavgiftskompensasjonsloven

Lån til eiendomsselskap (§ 14-15 andre ledd)

- Kommuner kan ta opp lån for å finansiere kjøp av aksjene i et eiendomsselskap, men bare hvis
  - kommunen kjøper *alle* aksjene, og
  - selskapet skal eies av kommunen, og
  - eiendomsselskapet er et single-purpose selskap, det vil si at
    - den eneste virksomheten i selskapet er å eie og drifte (leie ut) eiendommen
    - selskapet ikke har vesentlige forpliktelser som gjelder noe annet enn eiendommen
    - selskapet ikke har andre ansatte enn daglig leder
- Det er ikke adgang til å lånefinansiere kjøp av kraftaksjer eller innskudd av kapital i kraftselskaper

Lån til andres investeringer (§ 14-16)

- Fra og med 1.1.2020 kan det også tas opp lån til andres investeringer (investeringstilskudd), men
  - utvidelsen av låneadgangen må være begrenset til tilfeller hvor et unntak fra eierkravet i større grad kan forsvares.
  - denne låneadgangen gjelder bare i visse tilfeller, og
  - flere vilkår må være oppfylt, **se neste lysark**
- Hvis investeringstilskuddet gjelder et formål som *kan* lånefinansieres etter § 14-16, så *kan det også* finansieres med *egne* inntekter i investeringsbudsjettet
- Hvis investeringstilskuddet finansieres med lån eller egne inntekter i investeringsbudsjettet, så føres tilskuddet også her
- Investeringstilskudd som finansieres med driftsmidler føres i drift

Lån til andres investeringer (§ 14-16)

- Fra og med 1.1.2020 kan det også tas opp lån til andres investeringer (investeringstilskudd)
- Dette åpner for at kommuner i fellesskap kan lånefinansiere en investering som skal eies av én eller flere kommuner, men ikke nødvendigvis av alle kommunene som bidrar til å finansiere investeringen
  - **varige driftsmidler** som eies av en annen kommune, men bare på områder **hvor kommunene har et lovpålagt ansvar**
  - Fylkeskommuner kan ta opp lån for å finansiere tilskudd til investeringer i **varige driftsmidler** som eies av en annen fylkeskommune, men bare på områder **hvor fylkeskommunene har et lovpålagt ansvar**

Lån til andre kommuners investeringer (§ 14-16 første ledd)

- Kommuner kan ta opp lån for å finansiere tilskudd til investeringer i varige driftsmidler som eies av en annen kommune, men bare på områder hvor kommunene har et lovpålagt ansvar
- Fylkeskommuner kan ta opp lån for å finansiere tilskudd til investeringer i varige driftsmidler som eies av en annen fylkeskommune, men bare på områder hvor fylkeskommunene har et lovpålagt ansvar
- Det er ikke adgang for en kommune til å lånefinansiere en fylkeskommunal investering, og vice versa

Lån til kommunale selskapers investeringer

(§ 14-16 andre ledd)

- Kommuner og fylkeskommuner kan ta opp lån for å finansiere tilskudd til investeringer i varige driftsmidler som eies av et selskap hvor kommunen eller fylkeskommunen har en eierandel i selskapet
- Adgangen gjelder bare hvis
  - kommuner eller fylkeskommuner (alene eller sammen) har bestemmende innflytelse, og
  - ved investeringer på områder hvor kommunene eller fylkeskommunene (tilskuddsgiver) har et lovpålagt ansvar
- I tillegg gjelder en beløpsbegrensning knyttet til eierandel

Lån til innfrielse av garantier (§ 14-16 tredje ledd)

- Kommuner og fylkeskommuner kan ta opp lån for å innfri garantiansvar i form av en kausjon for andres økonomiske forpliktelser, men
- Det er ikke adgang til å ta opp lån for innfrielse av garantiansvar dersom innfrielsen gjelder selvstendige garantier
- Låneadgangen vil dermed bare gjelde for innfrielse av kausjoner for andres økonomiske forpliktelser (tredjemannsgarantier)

Lån til innfrielse av garantier (§ 14-16 tredje ledd)

- Departementet vil presisere at hvis ansvaret i en selvstendig garanti gjøres gjeldende og kommunen mangler likviditet, gir loven uansett adgang for kommunen til å benytte driftskreditt eller ta opp likviditetslån slik at betalingsforpliktelsen kan innfris
- Departementet presiserer også at hvis ansvaret i en selvstendig garanti gjøres gjeldende, kan utgiften likevel lånefinansieres dersom utgiften kan regnes som et tilskudd til andres investeringer som kan lånefinansieres etter § 14-16 første eller andre ledd
- Departementet viser videre i proposisjonen til at dersom en kommune må innfri et kausjonsansvar, vil det kunne skje på ulike måter. Se omtale i proposisjonen
- Dagens kommunelov § 50 nr. 2 andre punktum om at det bare kan tas opp lån til garantier hvis det er påkrevd for å innfri **garantiansvaret videreføres ikke**